

TURKU AMK

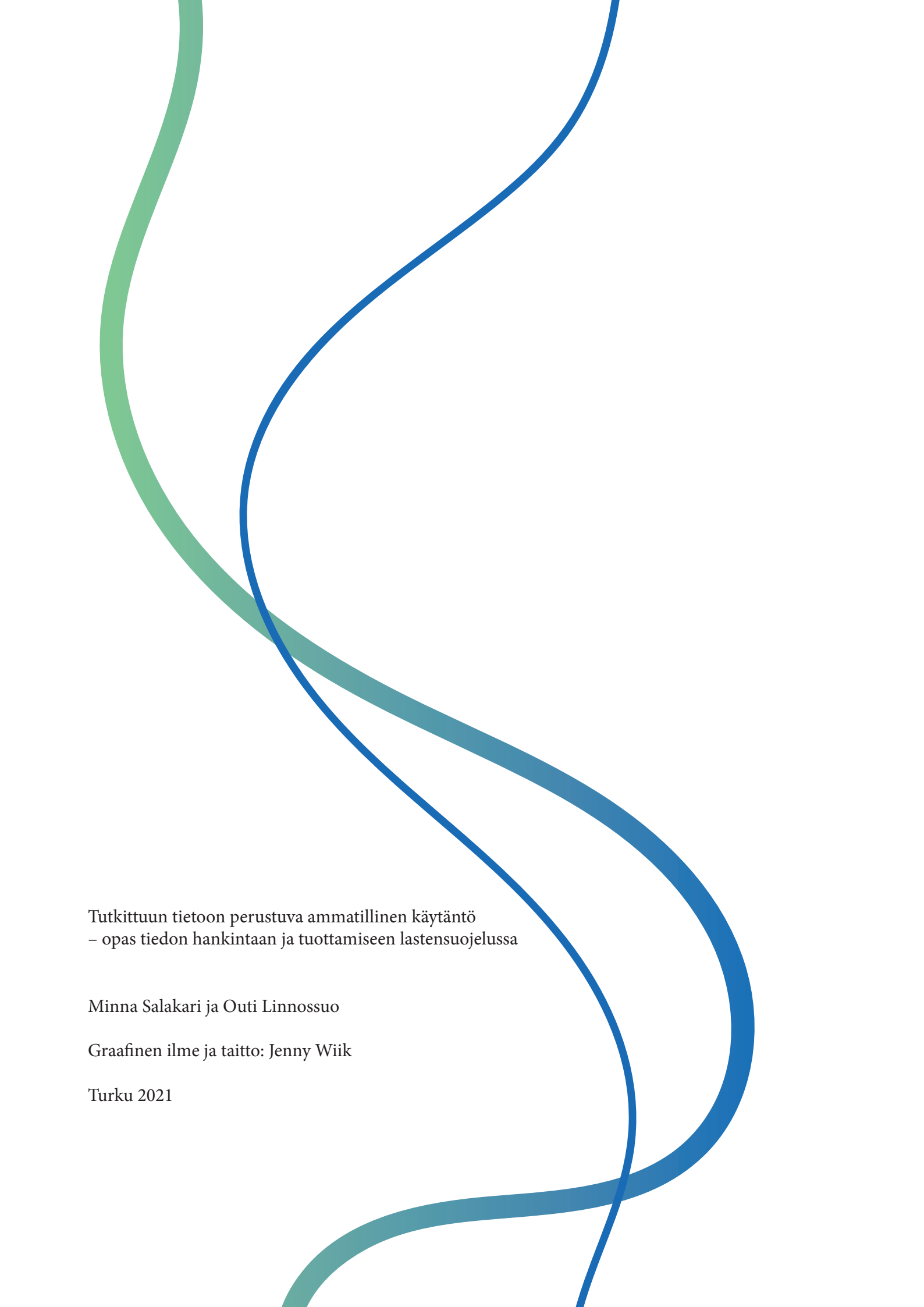
TUTKITTUUN TIEToon PERUSTUVA AMMATILLINEN KÄYTÄNTÖ

Opas tiedon hankintaan
ja tuottamiseen
lastensuojelussa

*Minna Salakari
ja Outi Linnossuo*

**TURUN
YLIOPISTO**

Tutkittuun tietoon perustuva ammatillinen käytäntö
– opas tiedon hankintaan ja tuottamiseen lastensuojelussa

Minna Salakari ja Outi Linnossuo

Graafinen ilme ja taitto: Jenny Wiik

Turku 2021

Saate

Tutkittuun tietoon perustuvan ammatillisuuden vaatimus on kasvanut sote-sektorin ammattien akateemistumisen myötä. Sekä hoitotiede- että sosiaalityötiede ovat vielä nuoria akateemisia tieteenaloja mutta tutkimus näiden tieteiden puitteissa lisääntyy koko ajan.

Kentällä toimivilla sote-ammattilaisilla on tarvetta päivittää osaamistaan tutkittuun tietoon perustuen ja mm. siihen tarpeeseen olemme tehneet tämän oppaan. Sote-kentällä ollaan huolissaan tutkitun tiedon saatavuudesta mm. korkeakoulujen kirjastopalvelujen saatavuuden suhteen sekä verkosta saatavien julkaisujen avoimuuden ja maksullisuuden suhteen.

Tietoa on helpostikin saatavilla, kun sitä ehtii, haluaa ja osaa etsiä. Olemme tässä oppaassa halunneet auttaa alan opiskelijoita ja ammattilaisia tiedon haussa ja myös sen tuottamisessa opastamalla systemaattisen kirjallisuuskatsauksen teossa. Opas rajautuu osittain lastensuojelun kontekstiin, koska toive tämän oppaan tekemiseen on tullut lastensuojelun työelämäprofessori Oona Ylöselältä. Kiitos Oonalle yhteistyöstä oppaan teossa!

Turussa syyskuussa 2021

Minna Salakari, FT ja Outi Linnossuo, VTT

Sisällys

JOHDANTO	1
YLEISET KIRJASTOT	1
ERITYISKIRJASTOT	2
OPPILAITOSKIRJASTOT	3
ASiantuntijaorganisaatiot	4
Kansalliset tiedejulkaisut	5
Kansainvälinen julkaisuyhteisö	5
Systemaattinen (tai systemoitu) kirjallisuuskatsaus tiedon tuottamisen menetelmänä	6
LÄHTEET	16

Johdanto

Tutkimustiedon saatavuus verkossa on huomattavasti parantunut 2000-luvulla. Erityisesti Suomeksi julkaistun tutkimustiedon saatavuus verkossa on sekä tutkimuslaitosten, yliopistojen että ammattikorkeakoulujen osalta edennyt huomasti vuosina 2010-2020. Näin ollen tieteellisesti pätevää tutkittua tietoa on saatavilla opetukseen ja käytäntöön. Tutkittuun tietoon perustuvan ammatin harjoittaminen edellyttää aikaa, halua ja taitoa etsiä ja hyödyntää uusinta tietoa. Tiedon hankintaa voi tehdä monin tavoin. Esittelemme tässä oppaassa muutamia keinoja ja kanavia, joilla tietoa voi hankkia ammatin tietoperustan vahvistamiseksi.

Yleiset kirjastot

- esimerkkinä Turun kaupunginkirjasto

Kirjastonhoitajalta tai informaatikolta voi aina pyytää apua tiedonhakuun kirjastokäynnillä. Tietoa etsitään asiakkaan kanssa ja tarvittaessa opastetaan eteenpäin. Tietopalvelu ei ole maksullista yleisissä kirjastoissa. Kysy kirjastonhoitajalta-palvelu on verkossa tapahtuvaa tietopalvelua, joka on nopeaa ja toimii etäyhteydellä.

Linkin palveluun löydät:

<https://vaski.finna.fi/Content/tiedonhaku>

Erikoiskirjastot

- ▶ joista saa tiedonhakupalvelua

Lastensuojelun keskusliitto (LSKL)

Lastensuojelun keskusliiton tietopalvelu auttaa tiedonhaussa ja relevanttien tiedonlähteiden löytämisessä. Voit olla yhteydessä tietoasiantuntijoihin kaikissa lapsiin, nuoriin ja perheisiin liittyvissä kysymyksissä. Tietopyynnöt tehdään sähköpostitse tietopalvelu@lskl.fi

<https://www.lskl.fi/kirjasto-ja-tietopalvelu/>

Nuorisotiedon kirjasto (Humak)

Nuorisotiedon kirjasto on siirtynyt Allianssilta Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteyteen 1.7.2021. Nuorista, nuorisotyöstä ja nuorisotutkimuksesta löytyy nyt tietoa Humakin TKI-keskuksen kirjastosta Haagasta Helsingistä. Kirjaston palvelut ovat avoimia kaikille. Nuorisotiedon kokoelman aineistoja voi selata Humakin Finna-palvelusta, josta löytyvät myös kirjaston yhteystiedot ja aukioloajat.

<https://www.humak.fi/tutkimus-ja-kehityspalvelut/nuorisotiedon-kirjasto/>

<https://humak.finna.fi/>

Oppilaitoskirjastot

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kirjastojen ja tietokantojen hyödyntäminen edellyttää yleensä joko työskentelyä tai opiskelua ko. oppilaitoksissa. Korkeakouluissa opiskelevat voivat hyödyntää ristiin toistensa kirjastopalveluja. Esimerkiksi Turun amkin opiskelija voi hakea oikeuden käyttää Turun yliopiston kirjastopalveluja ja sama toimii myös toisin päin.

Turun yliopiston kirjasto

Turun yliopistolla ulkopuolisten käyttäjien on sovittava poikkeusluvasta. Poikkeuslupia on saanut vapaakappalekokoelman käyttöön ja muiden korkeakoulujen lopputöiden materiaalin lainaamiseen tai muilla hyvillä perusteilla, esimerkiksi kirja- tai tutkimusprojektiin. Eli sopiminen onnistuu laittamalla postia kirjasto@utu.fi ja pyytämällä poikkeuslupaa. Viesti ohjataan asiasta vastaaville päälliköille.

<https://www.utu.fi/fi/yliopisto/kirjasto>

Turun ammattikorkeakoulun kirjasto

Turun ammattikorkeakoulun kirjastokortin voivat saada myös ulkopuoliset hakemalla kirjastoista. Kortilla voi lainata aineistoja, mutta e-aineistoja ei voi käyttää, jos ei ole Turun AMK:n Haka-tunnuksia. Kirjastoissa osaa e-aineistosta voi käyttää myös koulun verkossa ilman tunnuksia.

<https://www.turkuamk.fi/fi/turun-amk/kirjasto/yhteystiedot-ja-aukioloajat/>

Asiantuntijaorganisaatiot

- ▶ tämän otsikon alta löytyy linkkejä Suomessa toimiviin asiantuntijaorganisaatioihin, jotka tuottavat tutkittua tietoa lapsiin ja nuoriin liittyen.

→ *Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)*

<https://stm.fi/julkaisut>

→ *Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)*

<https://thl.fi/fi/julkaisut>

→ *Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö (itla)*

<https://itla.fi/aineistot/>

→ *Sote -akatemia*

https://sites.utu.fi/sote/yhteistyö-ja-hankkeet/lastensuojelun-kehittäminen_etusivu/tietoa-lastensuojelusta/

Kansalliset tiedejulkaisut

- ▶ tässä esitellyt julkaisut ovat avoimesti saatavilla verkosta.

Janus – Sosiaalityön ja sosiaalipolitiikan tutkimuksen aikakauslehti

<https://journal.fi/janus>

Yhteiskuntapolitiikka –lehti (YP)

<https://yplehti.fi/>

Itla – Kasvun tuki –aikakauslehti

<https://kasvuntuki.fi/aikakauslehti/julkaisut/kasvun-tuki-aikakauslehti-12021/>

Sosnetin tiedeblogi

<https://sosiaalityontiedeblogi.home.blog/>

Tutkiva sosiaalityö

<https://talentia.e-julkaisu.com/2021/tutkivasosiaalityo/#page=1>

Kansainvälinen julkaisuyhteisö

ResearchGate

On maksuton yhteisöpalvelu tieteentekijöille ja tutkijoille. Palvelu on perustettu vuonna 2011 ja vuonna 2021 siinä on jo mukana yli 1 400 000 tutkijaa 192 maasta. ResearchGate on erittäin suosittu ja siellä artikkelit ovat saatavilla ihan kaikille, jos kirjoittaja on ne sinne itse ladannut.

<https://www.researchgate.net/>

Systemaattinen (tai systemoitu) kirjallisuuskatsaus tiedon tuottamisen menetelmänä

Suomenkielisenä terminä kirjallisuuskatsaus (review, literature review, research literature review) on osin harhaanjohtava. Kysymys ei ole katsauksesta, jolla tarkoitetaan lyhyttä vilkaisua tai yhteenvedoa ilman analyttistä otetta. Termillä ”review” viitataan kuitenkin katsauksen lisäksi arviointiin, joka tehdään uudelleen tai kriittisesti. Lisäksi termillä voidaan tarkoittaa selontekoa, arvostelua, tarkistusta – jopa historiikkia.

Kirjallisuuskatsauksessa kirjoittaja arvioi, vertailee, luokittelee ja kommentoi olennaista aikaisempaa tutkimusta sekä suhteuttaa sitä omaan tutkimukseensa eli kokoaa yhteen tutkimuksien tuloksia, jotka ovat perustana uusille tutkimustuloksille. Kuviossa 1. on esitetty kirjallisuuskatsauksen eri tyypit (Ikonen, Isojärvi ja Malmivaara 2009).

Finkin (2005, 2010) mukaan tutkimuskirjallisuuteen perustuva kirjallisuuskatsaus on systemaattinen, täsmällinen ja toistettavissa oleva menetelmä, jolla tunnistetaan, arvioidaan ja tiivistetään tutkijoiden, tieteentekijöiden ja käytännön asiantuntijoiden valmiina oleva ja julkaistu tutkimusaineisto. Katsaus perustuu alkuperäisestä korkealaatuisesta tutkimustyöstä tehtyihin johtopäätöksiin eikä se ole koskaan muusta tutkimuksesta erillinen monotoninen referaatti tai luettelo.

KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TYYPIT

KUVAILEVA KIRJALLISUUSKATSAUS

- ▶ Yleiskatsaus ilman tiukkoja ja tarkkoja sääntöjä.
- ▶ Käytetyt aineistot ovat laajoja ja aineiston valintaa eivät rajaa metodiset säännöt.
- ▶ Tutkittava ilmiö pystytään kuvaamaan laaja-alaisesti ja luokittelemaan sen ominaisuuksia.
- ▶ Tutkimuskysymykset ovat väljempää kuin systemaattisessa katsauksessa tai meta-analyysissä
- ▶ Narratiivinen ja integroiva katsaus

SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

- ▶ Tiivistelmä aihepiirin aiempien tutkimusten olennaisesta sisällöstä.
- ▶ Kartoitetaan keskustelua ja seulotaan esiin tieteellisten tulosten kannalta tärkeitä tutkimuksia.
- ▶ Tutkija käy läpi runsaasti tutkimusmateriaalia tiiviissä muodossa pyrkien asettamaan tutkimuksen sekä historialliseen että oman tieteenalansa kontekstiin.
- ▶ Tehokas tapa testata hypoteeseja, esittää tuloksia tiiviissä muodossa sekä arvioida niiden johdonmukaisuutta
- ▶ Selkeä prosessi!

META-ANALYYSI

- ▶ Metodisesti vaativin kirjallisuuskatsauksen tyyppi
- ▶ Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen meta-analyysi
- ▶ Metasynteessissä yhdistetään samaa aihetta tarkastelevat tutkimukset, jotta niiden olettamukset voidaan 'paljastaa'.
- ▶ Synteesin tekijä pyrkii suorittamaan tulkinnan alkuperäisten tulkintojen pohjalta.
- ▶ Metayhteenveto sisältää neljä vaihetta, jotka ovat seulominen, ryhmittely, tiivistäminen ja efektikokojen laskenta.
- ▶ Kvantit. meta-analyysin johtoajatus: eri menetelmin toteutettujen perustutkimusten tulosten kvantitatiivinen synteesi

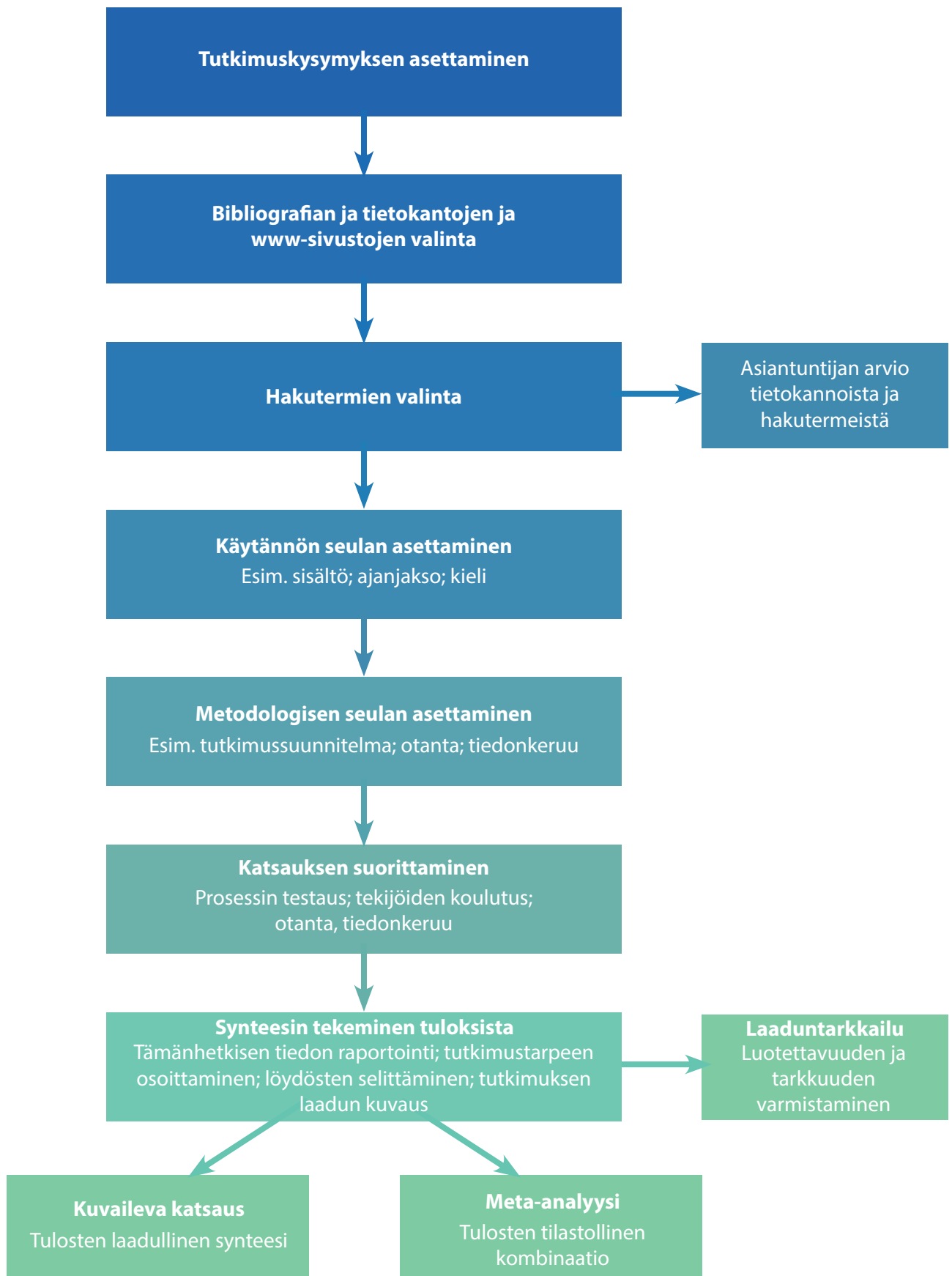
Systemaattinen kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Systemaattinen/systemoitu kirjallisuuskatsaus on tiivistelmä tietyn aihepiirin aiempien tutkimusten olennaisesta sisällöstä. Tutkimustekniikkana kirjallisuuskatsaus kuuluu kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen metodien yhdistelmään (ns. mixed method).

Järjestelmällisessä kirjallisuushaussa pyritään löytämään mahdollisimman paljon tutkimusaiheen kannalta relevantteja julkaisuja tietokannoista ja rekistereistä tehokkaasti ja organisoidusti. Hakuprosessi raportoidaan niin, että se on läpinäkyvä ja kuka tahansa voi toistaa haun ja saada samat tulokset. Järjestelmällisellä haulla toteutettu systemoitu kirjallisuuskatsaus soveltuu erinomaisesti käytännön sosiaali- ja terveystyötä tekevien ammattilaisten ajantasaisen tiedon hakuun ja koontiin. Kirjallisuuskatsauksessa koottu näyttö tukee käytännön työssä tehtäviä ratkaisuja.

Systemoitujen katsausten tavoite on koota ja yhdistää alkuperäistutkimusten tarjoamaa vaikuttavaa näyttöä. Systemaattisella / systemoidulla kirjallisuuskatsauksella seulotaan esiin tieteellisten tulosten kannalta mielenkiintoisia ja tärkeitä tutkimuksia. Se on oleellisen kirjallisuuden ja tutkimusten otannallinen esittely, joka keskittyy yhteen kysymykseen, jolla pyritään tunnistamaan, löytämään, valitsemaan ja syntetisoimaan kaikki kyseeno-maiseen kysymykseen liittyvä korkealaatuinen ja oleellinen todistusaineisto jo aiemmin tuotetusta tiedosta.

Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen prosessissa tutkija käy läpi runsaasti tutkimusmateriaalia tiiviissä muodossa pyrkien asettamaan tutkimuksen sekä historialliseen että oman tieteenalansa kontekstiin. Systemoidulla katsauksella on tieteellisesti ja tutkimuksellisesti itsenäinen luonne, ja voidaankin sanoa, että ”kirjallisuuskatsaus kantaa omien jalkojensa varassa loppuun saakka” (Bruce 1994).

Systemoidun/systemaattisen kirjallisuuskatsauksen prosessin vaiheet

Rajaa aihe

Tutkimuksen haku ja siten kirjallisuuskatsauksen prosessi alkaa aina aiheen valinnalla ja rajaamisella. Mitä tarkemmin aiheen rajaa, sitä helpompi on suunnitella ja toteuttaa tutkitun tiedon hakua.

Aiheen rajausesimerkki: ”Nuorten päihteiden käytön syyt ja seuraukset”

Tutkimuskysymyksen/-kysymysten määrittely

Tiedon hakija ja/tai tutkija määrittelee kysymyksen, jonka perusteella tiedonhaku toteutetaan. Tutkimuskysymys toimii tiedonhakuja ohjaavana kysymyksenä. Mihin tietoa halutaan? Minkälaista tietoa halutaan? Tämä kysymys toimii jo ensimmäisenä haun rajaajana – tarkoituksena on etsiä vain oleellista tietoa. Tutkimuskysymyksiä voi olla useampiakin kuin yksi.

Tutkimuskysymysesimerkit: Asetetun aiheen rajauksen mukaisesti tutkimuskysymyksiä laadittiin kolme. ”Mitä päihteitä nuoret käyttävät?”, ”Miksi nuoret käyttävät päihteitä?”, ”Minkälaisia seurauksia nuorten päihteiden käytöllä on?”. Lisäksi tutkija tai tiedon hakija voi laatia apukysymyksiä, kuten ”Miten nuorten päihteiden käyttö on muuttunut ajan kuluessa?” tai ”Millaisia vaikutuksia päihteillä on nuorten hyvinvointiin?”

Hakustrategian suunnittelu

Hakustrategia kannattaa aina suunnitella ennen varsinaisten hakujen aloittamista. Tiedon hakijan tulee ennen aloitusta selvittää aihealueeseen soveltuvat tietokannat, hakusanat ja niistä muodostetut hakufraasit eli sanayhdistelmät, hakukriteerit ja sisäänotto- ja poissulkukriteerit.

Tietokantojen valinta

Tietokantavalinta tehdään aiheen mukaisesti, tietokantoja valitaan aina useampi kuin yksi (usein kaksi tai kolme), yliopiston tai ammattikorkeakoulun kirjastopalvelut osaavat usein auttaa tietokanta-asioissa.

Esimerkkiaiheen tietokannoiksi soveltuvat mm. seuraavat tietokannat: SocIndex, Academic Search Premier (EBSCO), Social Science Database (ProQuest) ja Sociology Database (ProQuest). Terveysalan tietokantoja ovat mm. Medic, Pubmed, Cinahl.

1. HAKUSANOJEN JA -FRAASIIEN VALINTA

- ▶ Hakusanat muodostuvat aiheesta ja tutkimuskysymyksistä. On huomattava, että esimerkiksi opinnäytetyön tai tutkimuksen avainsanat ovat eri asia kuin tiedonhaun hakusanat.
- ▶ Hakusanoja valitaan useita ja niistä muodostetaan hakufraaseja yhdistelemällä eri hakusanoja keskenään. Hakusanat ja -fraasit muodostetaan sekä suomeksi että englanniksi. Mikäli muut kielet, kuten ruotsi, on hakujen tekijälle tuttu, tätäkin kieltä voidaan käyttää.
- ▶ Esimerkkiaiheen hakusanoiksi valittaisiin seuraavat suomenkieliset termit: ”nuoret”, ”päihteet”, ”alkoholi”, ”huumeet”, ”terveys”, ”hyvinvointi”, ”seuraukset”, ”vaikutukset”, ”haitat”. Seuraavaksi hakusanat käännettäisiin englanniksi hyödyntäen ns. MeSH-terministöä. MeSH (Medical Subject Headings) on kontrolloitu asiasanasto, jota hyödynnetään tiedonhaussa. Hakusanoiksi valikoituivat seuraavat englanninkieliset termit: ”Youth”, ”adolescent”, ”alcohol”, ”drugs”, ”health”, ”wellbeing”, ”effects”, ”consequence”
- ▶ Seuraavaksi hakusanoista muodostettiin seuraavanlaisia fraaseja: ”nuoret JA päihteet JA vaikutukset”, ”nuoret JA huumeet JA vaikutukset”, ”nuoret JA päihteet JA seuraukset”, ”nuoret JA huumeet JA seuraukset”, ”nuoret JA päihteet ja terveys” jne.
- ▶ Englanninkielisiksi fraaseiksi muodostettiin: ”youth OR adolescent AND drugs AND health”, ”youth OR adolescent AND alcohol AND health OR wellbeing” jne.

2. HAKUKRITEERIT

- ▶ Hakukriteerien asettaminen on olennainen vaihe katsauksen tekemisessä. Hakukriteereillä varmistetaan oikeanlaisten ja olennaisten tiedon löytyminen ja rajataan epäolennaisia hakutuloksia pois.
- ▶ Hakukriteerien asettamisen vaiheessa pohditaan lähinnä metodologisia valintoja – minkälaisia tutkimuksia hyväksytään mukaan?
- ▶ Lisäksi hakukriteerien pohdinnassa ja valinnassa tarkastellaan julkaisuajankohtaa. Historiallisen katsauksen ilmiöön (esimerkiksi, ”miten paljon nuorten päihteiden käyttöä on tutkittu eri aikoina?”), saa laajentamalla hakua 10, 15, 20 vuoden aikajanelalla.

3. POISSULKU- JA SISÄÄNOTTOKRITEERIEN VALINTA

- ▶ Poissulku- ja sisäänottokriteerit laaditaan aina hakusanojen ja -fraasien laatimisen jälkeen. Tämä on olennainen vaihe katsauksen tekemisessä, sillä niiden valinnalla varmistetaan oikeanlaisten ja olennaisten tiedon löytyminen ja perustellaan poisjätön syyt suhteessa tutkimuskysymyksiin.
- ▶ Sisäänotto- tai poissulkukriteereitä ovat esimerkiksi etsittävän tiedon kieli, julkaisufoorumi, tutkimusmenetelmä, kohderyhmäkriteerit (kuten ikä, ihmiset, ei eläimet jne.) ja tekstisaatavuus. Myös julkaisuajankohta linkitetään näihin kriteereihin.
- ▶ Nämä kriteerit ohjaavat systemoidun prosessin läpivientiä kaikilla tasoilla (otsikko-, abstrakti- ja kokotekstitasot).
- ▶ Kriteereistä laaditaan taulukko, jota täydennetään ja joka esitetään lopullisessa katsauksessa.
- ▶ Esimerkin aiheessa sisäänottokriteereinä olisivat: vastaaminen tutkimuskysymyksiin, ihmisiin kohdistuva tutkimus, englannin- ja suomenkieliset julkaisut, 10 vuotta tai sitä uudemmat julkaisut, kokoteksti saatavilla ja nuoriin kohdistuva tutkimus. Poissulkukriteereitä taas olisivat: kokotekstiä ei saatavilla, ei englannin- tai suomenkielinen tutkimus, 10 vuotta vanhemmat tutkimukset tutkimus ei vastaa tutkimuskysymyksiin, tutkimus ei kohdistu ihmisiin eikä nuoriin.

4. ”HAKUKOKEILU”

- ▶ Kun kaikki edellä olevat vaihteet on tehty, kannattaa ennen ns. virallisia hakuja tehdä niin sanottuja hakukokeiluja kaikissa valituissa tietokannoissa.
- ▶ Tässä tarkastellaan etenkin hakusanojen ja -fraasien ”toimivuutta” sekä hakutulosten määrää.
- ▶ Mikäli hakukokeilussa havaitaan puutteita (hakutulokset ovat kymmeniä tuhansia kriteerien asettamisen jälkeen, hakutulokset eivät tuota olennaista infoa nopealla silmäilyllä tai hakutuloksia ei saada kuin muutamia tai ei yhtään), tulee hakusanoja ja -fraaseja tarkistaa esimerkiksi informaation ohjauksessa.

5. TIETOKANTAHAUT (1-3 TEKIJÄÄ)

- ▶ Kun tiedonhaun suunnittelu ja kokeiluhaut on tehty, edetään niin sanottuun viralliseen hakuun.
- ▶ Virallisen, systemoidun katsauksen tietokantahaun toteuttaa usein kaksi henkilöä, on kuitenkin varsin riittävää, jos tiedonhaun suorittaa vain yksi henkilö
- ▶ Jos tiedonhaussa toimii kaksi henkilöä, kannattaa vastuut jakaa joko tietokannoittain tai hakufraaseittain.
- ▶ Tietokantahauissa kaikki toimivat samoilla kriteereillä, hakusanoilla ja -fraaseilla.

6. HAKUJEN SYSTEMAATTINEN TAULUKOINTI

- ▶ Olennaista on, että tiedonhaun tulokset taltioidaan heti otsikkotasolta alkaen. Monissa tietokannoissa tulokset voi lähettää esimerkiksi omaan sähköpostiin.
- ▶ Hakutulokset voi myös taulukoida erilliseen teksti- tai taulukkotiedostoon.

7. OTSIKKOLUKU (AINAKIN 2 LUKIJAA JA VALITSIJAA)

- ▶ Kun haut on tehty kaikkien hakufraasien mukaisesti, edetään systemoidussa katsauksessa **otsikkotason lukuun**.
- ▶ Otsikkoluvun toteuttaa aina ainakin kaksi (2) henkilöä/lukijaa/tutkijaa toistaan erillään
- ▶ Molemmat (tai kaikki) lukijat lukevat kaikki haun tuloksena saatujen tutkimusten otsikot ja tekevät valinnat seuraavan vaiheeseen eli abstraktin/tiivistelmän lukuun. Tässä vaiheessa oleellista on noudattaa valittuja kriteereitä ja tarkastella, vastaako otsikko – ja vain otsikko!! – tutkimuskysymyksiin.
- ▶ Tässä vaiheessa ei lueta mitään muuta kuin otsikot.
- ▶ Valitut otsikot merkitään, minkä jälkeen kaikki valitsijat käyvät yhteisesti valitut otsakkeet läpi. Yhteisesti tarkastellaan eri valinnat ja päätetään lopullisesta valinnoista ja/tai poisjätöistä.

8. ABSTRAKTILUKU (AINAKIN 2 LUKIJAA JA VALITSIJAA)

- ▶ Myös abstraktivaiheen tekee vähintään kaksi tutkijaa/henkilöä/valitsijaa toisistaan riippumattomina.
- ▶ Tässä vaiheessa luetaan otsikkotasolta jatkoon päässeiden tutkimusten abstraktit ja valitaan niistä sopivat abstraktit koko tekstien lukuun.
- ▶ Vaiheessa toimitaan täysin samoin periaattein kuin vaiheessa 8.

9. KOKOTEKSTILUKU (AINAKIN 2 LUKIJAA JA VALITSIJAA)

- ▶ Myös koko tekstien luvun tekee vähintään kaksi tutkijaa/henkilöä/valitsijaa toisistaan riippumattomina.
- ▶ Tässä vaiheessa luetaan abstraktitasolta koko tekstien lukuun valitut tutkimusartikkelit kokonaisuudessaan. Näistä valitaan kriteeristöjen perusteella olennaiset ja sopivimmat lopulliseen katsaukseen.
- ▶ Vaiheessa toimitaan samoin periaattein kuin vaiheessa 9.

10. LOPULLISET KATSAUSVALINNAT JA LAADUNARVIOINTI

- ▶ Kun kaikki koko tekstin luvut on tehty ja lopulliseen katsaukseen valikoituneet artikkelit on päätetty, suoritetaan artikkeleille laadun arviointi. Kätevimmin se käy JBI-mittariston keinoin: <https://www.hotus.fi/jbin-kriittisen-arvioinnin-tarkistuslistat/> Täältä valitaan oikea mittari kullekin katsaukseen hyväksytylle tutkimukselle.

11. TIEDON SYNTEESI JA RAPORTOINTI

- ▶ Kun laadun arviointi on suoritettu, kirjoitetaan tutkimusartikkelien pohjalta tiedon synteesi. Tämä kannattaa ensin työstää taulukkoon ja siitä esimerkiksi opinnäytetyön tai erillisen artikkelin muotoon.
- ▶ Tiedon synteesi -vaiheessa kannattaa tutustua aiempiin systemoituihin katsauksiin ja katsoa, millä tavalla tieto kootaan yhteen.

Lähteet

Dixon-Woods M. Booth, A. & Sutton, A. 2007. Synthesizing Qualitative Research: A Review of Published Reports. *Qualitative Research* 7: 3, 375–422.

Evans, D. 2008. Overview of Methods. Teoksessa: *Reviewing Research Evidence for Nursing Practice: Systematic Reviews*, 137–148. Toim. Christine Webb & Brenda Ross. Oxford: Blackwell Publishing

Fink, A. 2005. *Conducting Research Literature Reviews: From the Internet to the Paper*. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc.

Freeman, M. 1984. History, Narrative, and Life-span Developmental Knowledge. *Human Development* 27, 1–19.

Green, B. Johnson C. & Adams A. 2006. Writing Narrative Literature Reviews for Peer Reviewed Journals: Secrets of the Trade. *Journal of Chiropractic Medicine* 5: 3, 101–117.

Ikonen K., Isojärvi J., Malmivaara A. 2009. Esikartoitus hyödyttää terveydenhuollon menetelmien arviointia. *Suomen lääkäri* 64(2009):39, 3209-3214.

Johansson, K. 2007. Kirjallisuuskatsaukset – huomio systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen. Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007, 3-7.

Kallio, T. 2006. Laadullinen review-tutkimus metodina ja yhteiskunnallinen lähestymistapa. *Hallinnon tutkimus* 25: 2, 18–28.

Kontio, E. & Johansson, K. 2007. Systemaattinen tarkastelu alkuperäistutkimuksien laatuun. Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007, 101–108.

Metsämuuronen, J. 2005. Näyttöön perustuva päätöksenteko ja systemoitu kirjallisuuskatsaus. *Psykologia* 40: 5–6, 578–581.

Perry, J. & Kraemer K. 1986. Research Methodology in the Public Administration Review, 1975–1984. *Public Administration Review* 46: 3, 215–226.

- Dixon-Woods M. Booth, A. & Sutton, A. 2007. Synthesizing Qualitative Research: A Review of Published Reports. *Qualitative Research* 7: 3, 375–422.
- Evans, D. 2008. Overview of Methods. Teoksessa: *Reviewing Research Evidence for Nursing Practice: Systematic Reviews*, 137–148. Toim. Christine Webb & Brenda Ross. Oxford: Blackwell Publishing
- Fink, A. 2005. *Conducting Research Literature Reviews: From the Internet to the Paper*. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc.
- Freeman, M. 1984. History, Narrative, and Life-span Developmental Knowledge. *Human Development* 27, 1–19.
- Green, B. Johnson C. & Adams A. 2006. Writing Narrative Literature Reviews for Peer Reviewed Journals: Secrets of the Trade. *Journal of Chiropractic Medicine* 5: 3, 101–117.
- Ikonen K., Isojärvi J., Malmivaara A. 2009. Esikartoitus hyödyttää terveydenhuollon menetelmien arviointia. *Suomen lääkärilehti* 64(2009):39, 3209-3214.
- Johansson, K. 2007. Kirjallisuuskatsaukset – huomio systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen. Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007, 3-7.
- Kallio, T. 2006. Laadullinen review-tutkimus metodina ja yhteiskunnallinen lähestymistapa. *Hallinnon tutkimus* 25: 2, 18–28.
- Kontio, E. & Johansson, K. 2007. Systemaattinen tarkastelu alkuperäistutkimuksien laatuun. Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007, 101–108.
- Metsämuuronen, J. 2005. Näyttöön perustuva päätöksenteko ja systemoitu kirjallisuuskatsaus. *Psykologia* 40: 5–6, 578–581.
- Perry, J. & Kraemer K. 1986. Research Methodology in the Public Administration Review, 1975–1984. *Public Administration Review* 46: 3, 215–226.
- Petticrew, M. 2001. Systematic Reviews from Astronomy to Zoology: Myths and Misconceptions. *British Medical Journal* 322: 7278, 98–101.

Sandelowski, M., Barroso J. & Voils C. 2007. Using Qualitative Metasummary to Synthesize Qualitative Descriptive Findings. *Research in Nursing & Health* 30: 1, 99–111

Torraco, R. 2005. Writing Integrative Literature Reviews: Guidelines and Examples. *Human Resource Development Review* 4: 3, 356–367.

Virtanen, H. & Salanterä S. 2007. Laadullinen metayhteenveto: systemaattinen kirjallisuuskatsaus laadullisista tutkimuksista. Teoksessa: Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen, 71–83. Toim. Kirsi Johansson, Anna Axelin, Minna Stolt & Riitta-Liisa Ääri. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja A:51/2007.

Walsh, D. & Downe S. 2005. Meta-Synthesis Method for Qualitative Research: A Literature Review. *Journal of Advanced Nursing* 50: 2, 204–211.

Whittemore, R. 2008. Rigour in Integrative Reviews. Teoksessa *Reviewing Research Evidence for Nursing Practice: Systematic Reviews*, 149–156. Toim. Christine Webb & Brenda Ross. Oxford: Blackwell Publishing.

Zimmer, L. 2006. Qualitative Meta-Synthesis: A Question of Dialoguing with Texts. *Journal of Advanced Nursing* 53: 3, 311–318.

